

2den Mai 1855 blevet udtalt forffjellige Meninger. Denne Lov er mig jo vel bekendt, da den er fremkommen for endeel Aar tilbage, medens jeg havde den Ære at indtage den samme Plads, som nu. De Betænklichkeiten, som her ere bragte frem, især fra den ærede næstsidste Dalers Side — og det forekommer mig, at ogsaa den ærede sidste Daler var tilbøielig til i Virkeligheden at slutte sig til ham — kom i meget stærk Grad frem, da denne Lov var under Forhandling her; men der var, som det rigtigt blev fremhævet af den ærede sidste Daler, andre Hensyn, som dengang ansaaes for at være overveieende, og man hengav sig til det Haab, at der mere og mere vilde udvilles sig den Opfattelse af Skolens Betydning, som den ærede næstsidste Daler meget sandt, sundt og træffende fremhævede, og som vistnok meget godt kunde trænge til af og til paany at fremhæves; den Opfattelse nemlig, at man efterhaanden vilde komme til at paaffjønne Betydningen for Barnet selv af Underviisningen og altsaa ikke gjøre et saadant Misbrug af Lovens Bestemmelser som det, der her er fremsat. Det er muligt, at de sidste 15 Aar have givet Erfaringer i en Retning, som man maaffee fra en vis Side ikke havde tænkt sig, men derom foreligger der jo Intet for Diebliffet. Hvad selve Spørgsmaalet om Lovens Anvendelse angaaer, maae Alle være enige i, at, saalænge Loven bestaaer, skal og maa den anvendes, hvad man end iøvrigt dommer om den; men Sagen er, at i Anvendelsen af en saadan Lov er der ikke noget ret Paaviseligt enten til den ene eller til den anden Side. Det er ikke Tilfældet her som ved mange andre Leiligheder, at man bestemt kan sige, at der eller der har man en Afgjorelse, som er i Estrid med Loven, naar kun ikke den Paagjældende selv er gaaet frem paa en ganske særlig Maade; thi er det Tilfældet, som det ærede Medlem antydede, at en Præst skulde have udtalt sig paa den Maade, at han ikke brød sig om Loven og ikke vilde indlade sig paa at udskrive Nogensomhelst med det 13de Aar, idet efter hans Mening et Barn i den Alder aldrig opfyldte de Betingelser, der ere forudsatte i Loven for at kunne udskrives af

Skolen, saa vilde der foreligge en bestemt Grund til Klage og saa vil jeg tilføie, at den rette Vej at gaae var til Skoledirectionen, ligesom den endelige Instants maatte være Kirkeministeriet, under hvilket Loven er udfkommen, og hvor den endelige Afgjorelse af Spørgsmaalet maatte finde Sted, naar det fremtraadte paa den Maade, som jeg her har antydet. Hvis derimod Præsten ikke skulde have den besynderlige Dyrigtighed at udtale sig saaledes, som her er ansøgt, saa vil Spørgsmaalet ikke komme frem paa den Maade; man nægter at udskrive Barnet, naar det er 13 Aar, fordi man ikke finder, at det har naaet det Standpunkt, hvortil Skolen bør bringe det, og dermed er Sagen afgjort; man kan ganske vist paavise, at paa enkelte Steder tages dette Forhold paa een Maade og paa andre Steder paa en anden Maade, men, som sagt, dette er uafhjælpeligt. Det har man maattet forudsee, og det vil ikke afhjælpes ved Bestemmelser som dem, der her foreligge i Lovforslaget; thi om man ogsaa indskrænker Skolecommissionens Myndighed til blot at afgive en Erklæring til Sogneraadet, seer jeg dog ikke rettere, end at dette saa at sige ubetinget eller dog i de allerfleste Tilfælde, maa følge Commissionens Indstilling, idet det dog virkelig er gjennem selve Overhøringen og det Kjendskab, man ved denne Leilighed faaer til BARNETS Standpunkt, at man kan have nogen Dom om, hvorvidt det bør udskrives eller ikke, og det vilde dog være besynderligt, naar Dommen blev udtalt af dem, der vare kaldede til at affige den, at saa de, der ikke havde haft Noget med Overhøringen at gjøre, og derfor ikke kunde have nogen Mening om Sagen, vilde gaae en anden Vej end Commissionen. Jeg troer derfor ikke, at hvad der her er foreslaaet, særlig har Betydning i denne Retning. Dette med Hensyn til Loven af 2den Mai 1855. Dersom man vilde tænke paa at forandre Noget ogsaa i denne Lov af 2den Mai 1855, saa troer jeg, hvor godt og rigtigt det end kunde være, at ogsaa den ærede Forslagsstiller ikke vilde være ganske enig i at gjøre saadaane Forandringer. Det er jo netop Sagen, at, naar man rører ved et Spørgsmaal som dette — og det er ogsaa derfor, jeg troer, at det ikke